

Pomorskie Zintegrowany System Przeciwdziałania Uzależnieniom. Epidemiologia i Zasoby

Jacek J. Sękwicz – Drug Expert COE

Znaczenie percepcji społecznej w budowaniu strategii przeciw uzależnieniom

W przypadku budowania lokalnych strategii przeciw uzależnieniom niezwykle istotnym jest zbudowanie poparcia społecznego dla zaplanowanych działań

Społeczności lokalne udzielają poparcia działaniom w ramach strategii jeżeli postrzegają problem jako istotny

Znaczenie percepcji społecznej w budowaniu strategii przeciw uzależnieniom

Poparcie społeczne:

- ▶ zwiększa prawdopodobieństwo osiągnięcia rezultatów
- ▶ zwiększa stopień partycypacji we wdrażaniu zaplanowanych działań

Różnice w postrzeganiu problemów narkomanii na poziomie lokalnym i ogólnokrajowym

	2008	2011	2015
Problem narkotyków postrzegany na poziomie lokalnym	7.3%	17.7%	11.3%
Problem narkotyków postrzegany na poziomie ogólnokrajowym	14.3%	20.9%	17.5%

Źródło: Moskalewicz, Świątkiewicz, Sierosławski 2015

Zmiany w postrzeganiu problemów społecznych na poziomie lokalnym

	2008	2011	2015
Bezrobocie	66.8%	73.8%	80.5%
Zanieczyszczenie środowiska	41.3%	16.3%	9.0%
Zły stan zdrowia	40.6%	35.5%	19.4%
Bieda	37.2%	44.9%	50.1%
Alkoholizm	36.7%	31.5%	27.7%
Przestępczość pospolita	28.8%	40.6%	15.1%
Narkomania	7.3%	17.7%	11.3%

Zjawisko współwystępowania problemów społecznych

Przestępczość

Bieda

Marginalizacja

Alkoholizm

Zjawisko współwystępowania problemów społecznych

Konflikt z prawem

Niepowodzenia w szkole

Zaburzone relacje

Narkomania

Zjawisko współwystępowania problemów

Znaczenie identyfikacji problemów współwystępujących dla szukania skutecznych rozwiązań

Ograniczenie bezrobocia

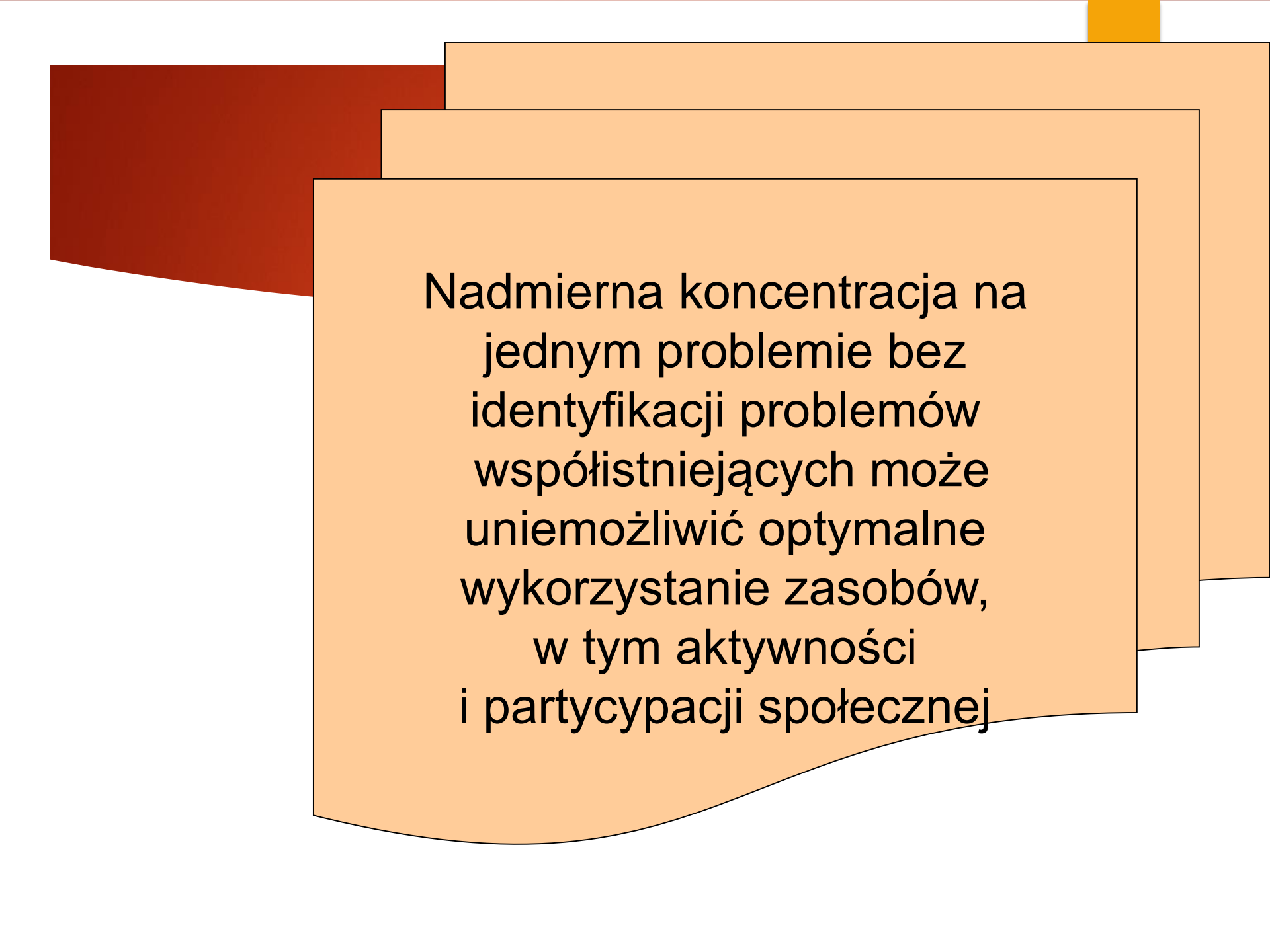
Zmniejszenie
spożycia
alkoholu

Zjawisko współwystępowania problemów

Znaczenie identyfikacji problemów współwystępujących dla szukania skutecznych rozwiązań

Poprawa relacji z otoczeniem

Zmniejszenie liczby zachowań ryzykownych

Nadmierna koncentracja na jednym problemie bez identyfikacji problemów współistniejących może uniemożliwić optymalne wykorzystanie zasobów, w tym aktywności i partycypacji społecznej

Czyn jest monitoring?

**Celowa i systematyczna obserwacja
lub nadzorowanie zjawiska w czasie**

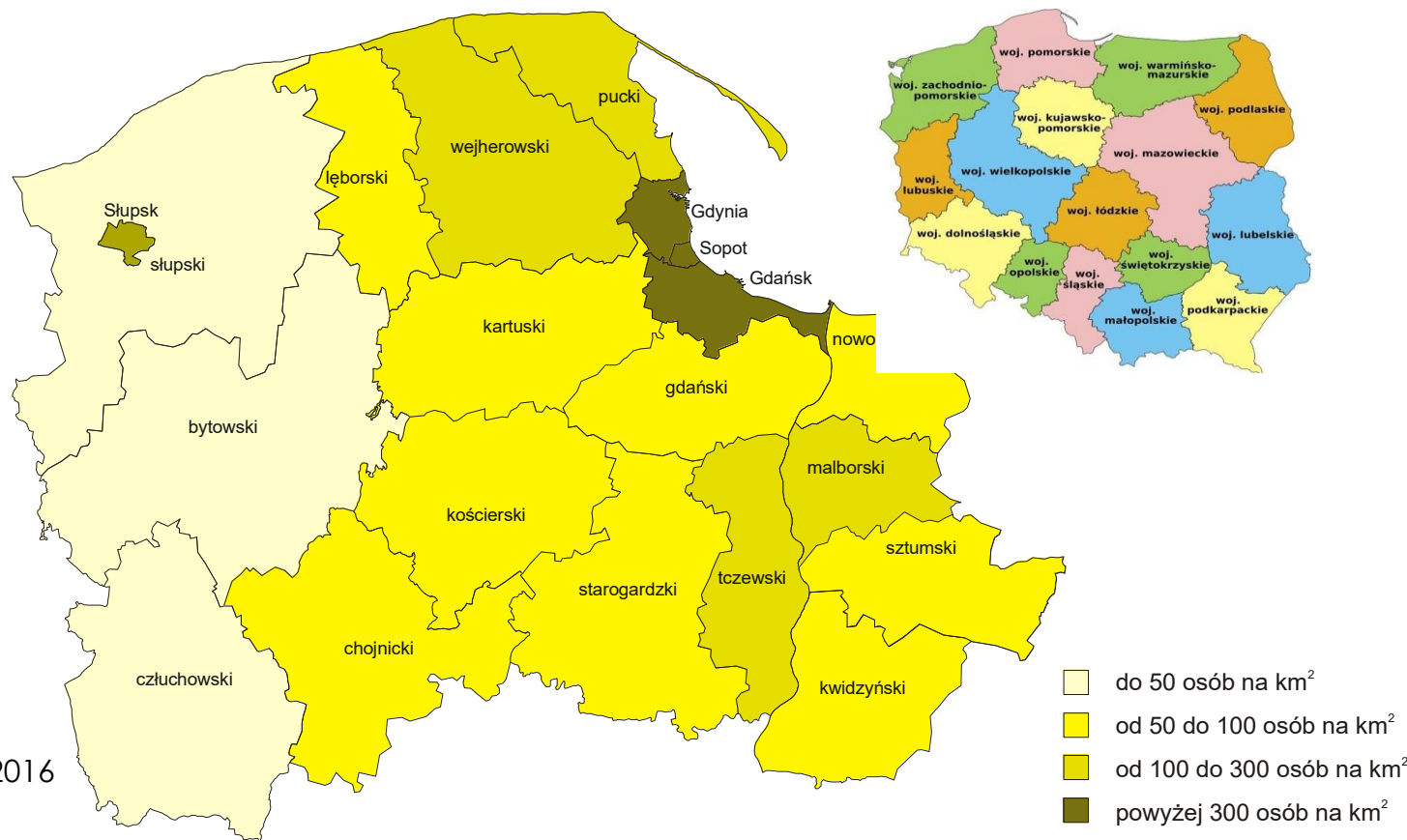
Cel monitorowania zjawiska narkomanii

- ▶ Rozmiar używania alkoholu i narkotyków
- ▶ Społeczne i zdrowotne skutki używania alkoholu i narkotyków
- ▶ Wzory używania substancji
- ▶ Dostępność substancji
- ▶ Nakłady i efekty interwencji
- ▶ Wiedza na temat kierunków działań i rozwiązań praktycznych

Jaka jest odpowiedź na zjawisko uzależnień?

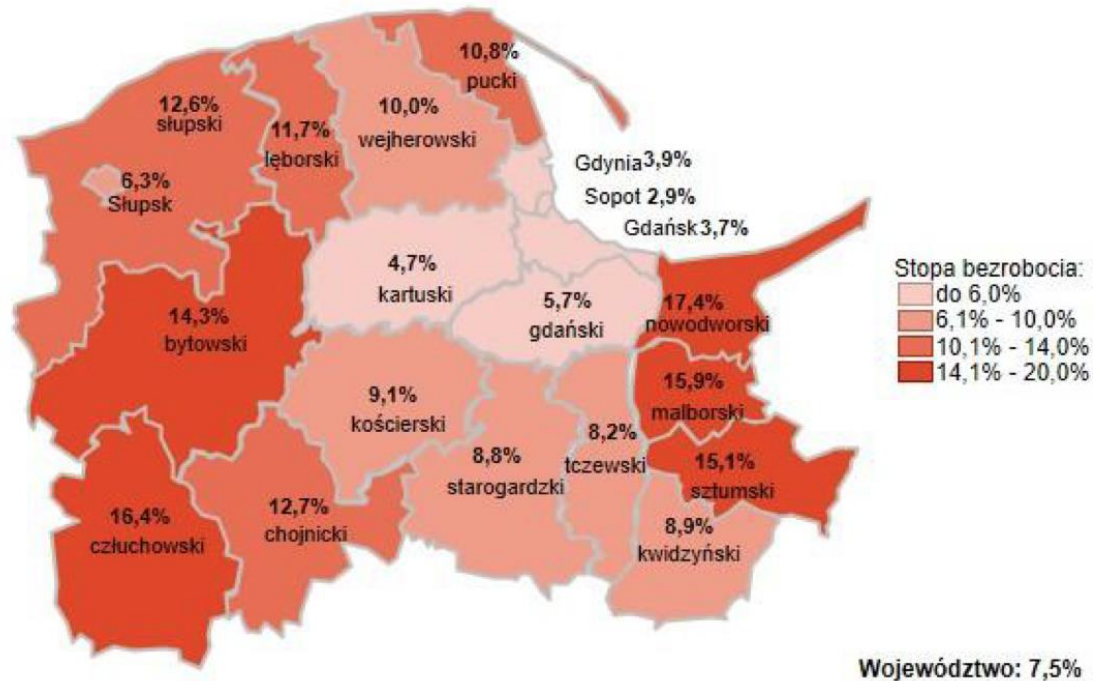
- ▶ Wprowadzenie prawa narkotykowego
- ▶ Profilaktyka i system informacji
- ▶ Redukcja szkód
- ▶ Leczenie i rehabilitacja
- ▶ ...

Demografia

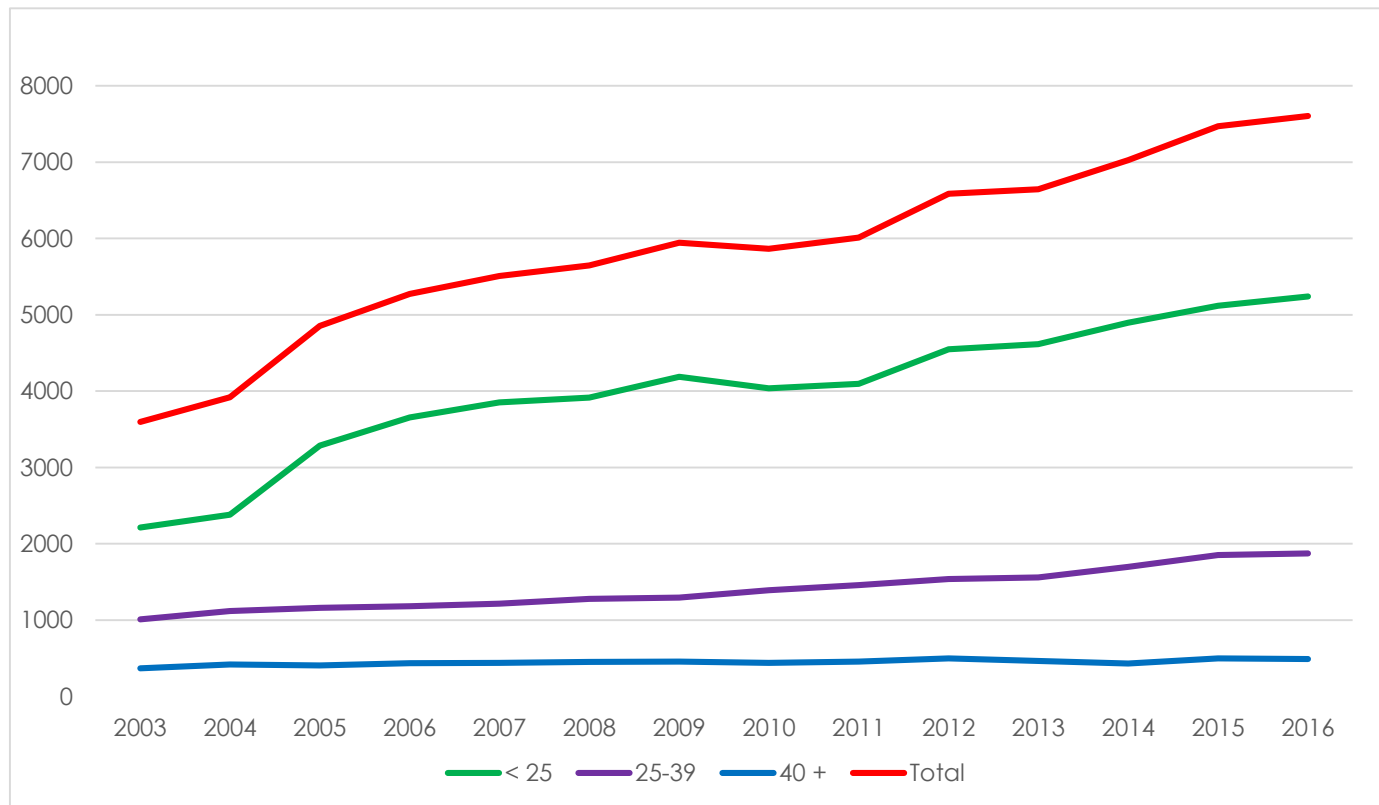
Źródło: GUS, Gdańsk, 2016

Bezrobocie - woj. pomorskie 2016

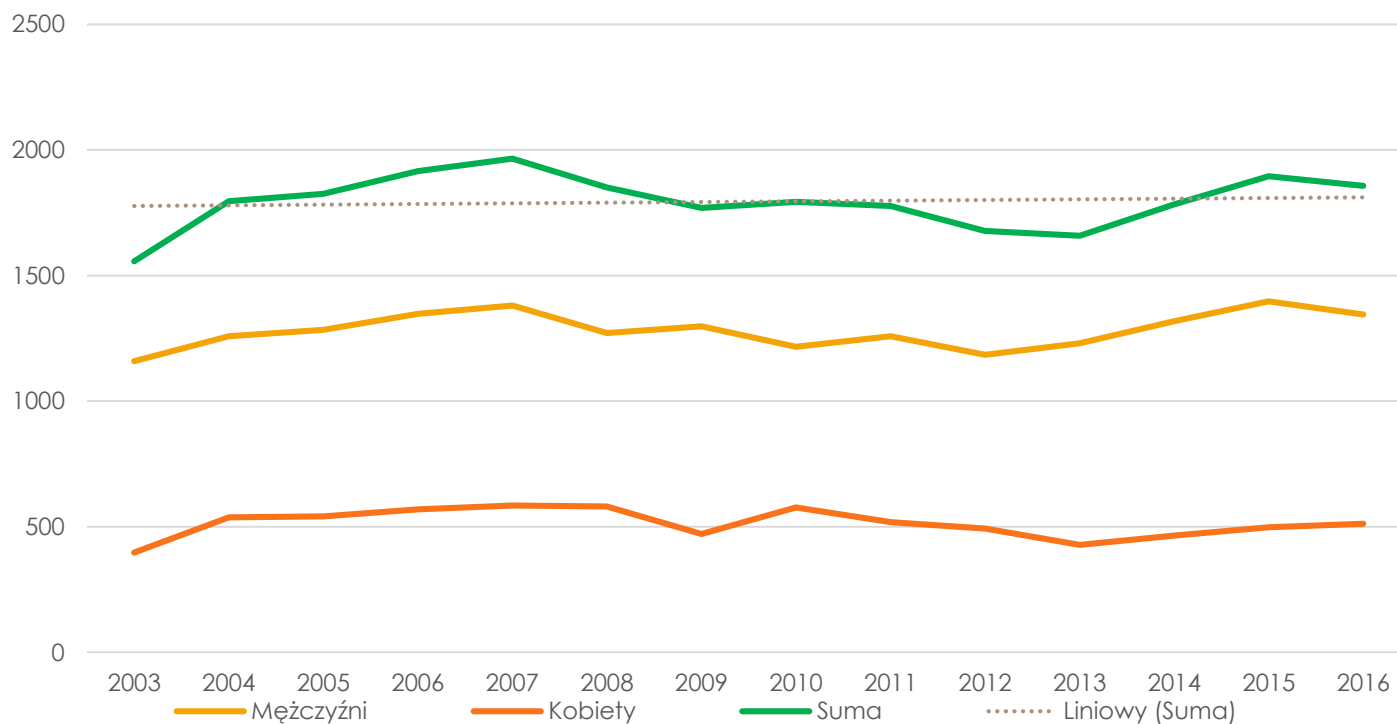
Źródło: WUP, Gdańsk 2017

Oszacowanie używania narkotyków w woj. pomorskim

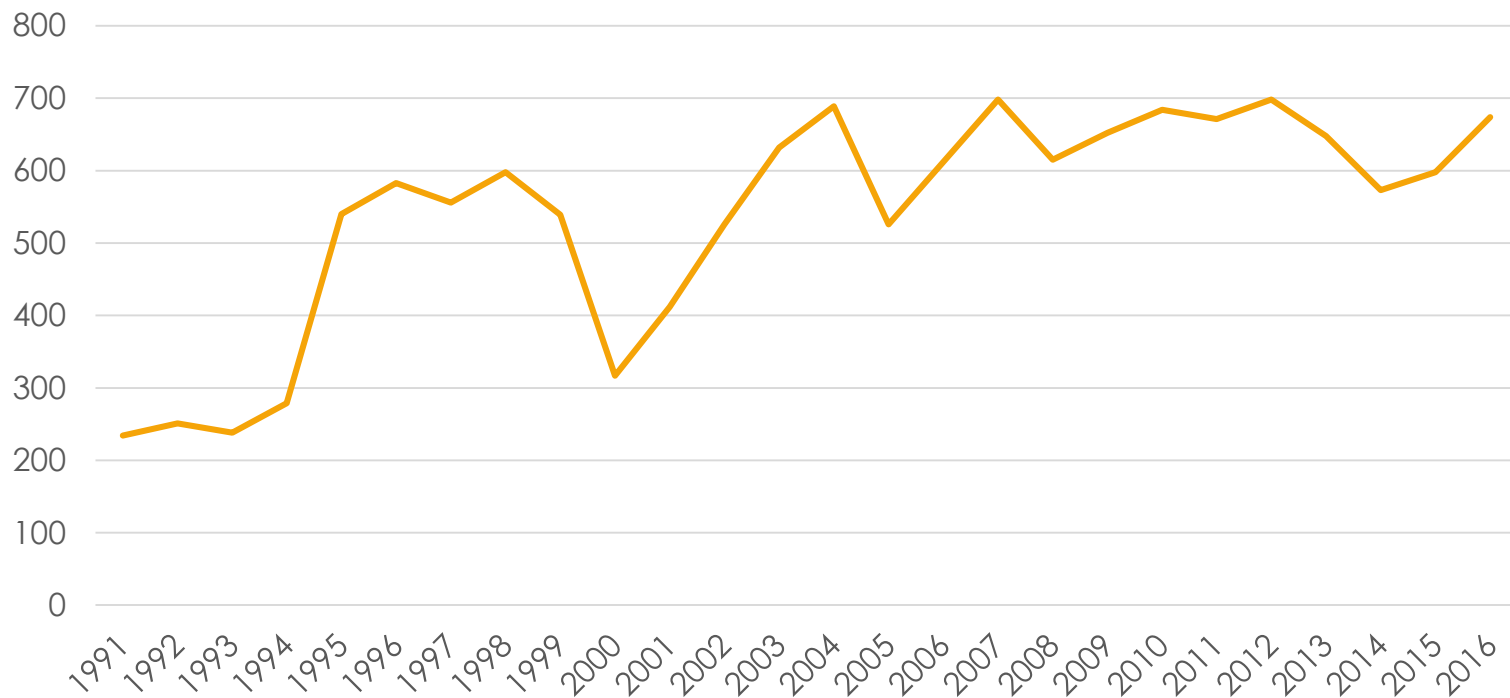
Źródło: Sękiewicz J. Project on Treatment Demand: Tracking long-term trends. Gdansk, 2017

Zgłoszenia osób uzależnionych do leczenia - pomorskie

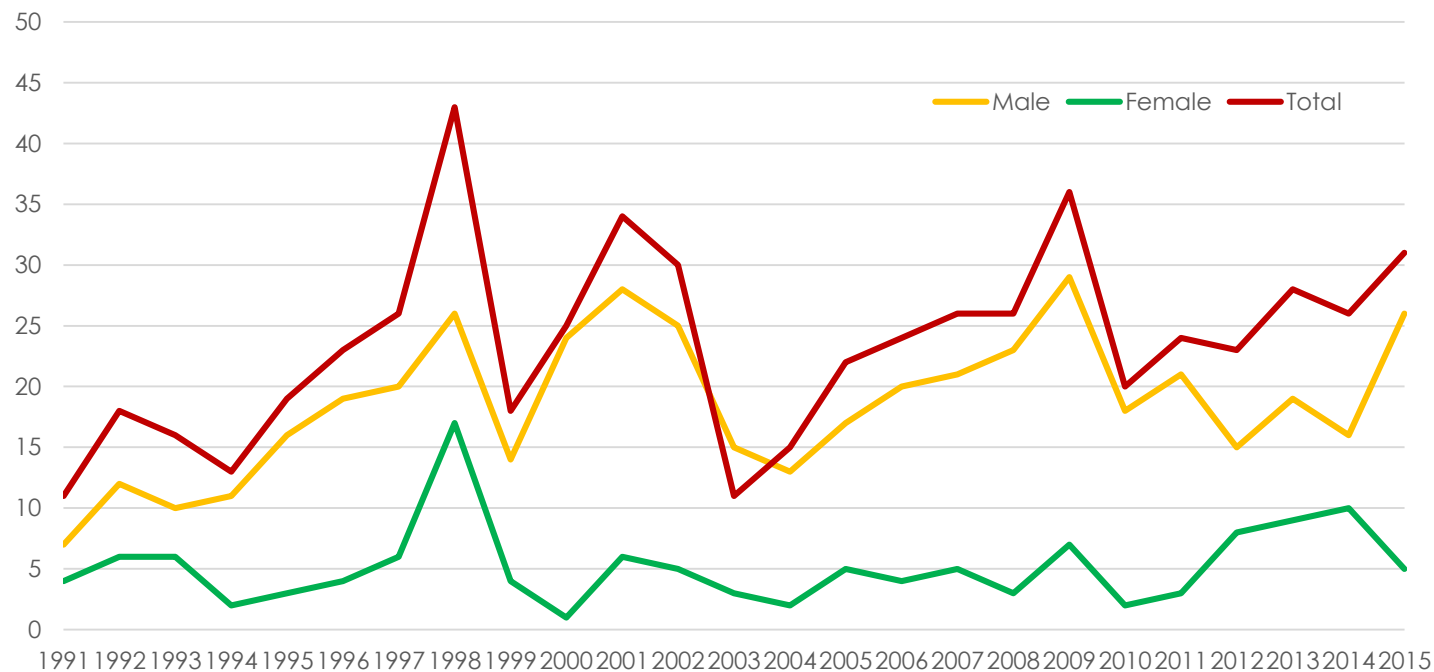
Źródło: Sękiewicz J. Project on Treatment Demand: Tracking long-term trends, Gdansk 2017

Interwencje Pogotowia Ratunkowego z powodu używania narkotyków - pomorskie

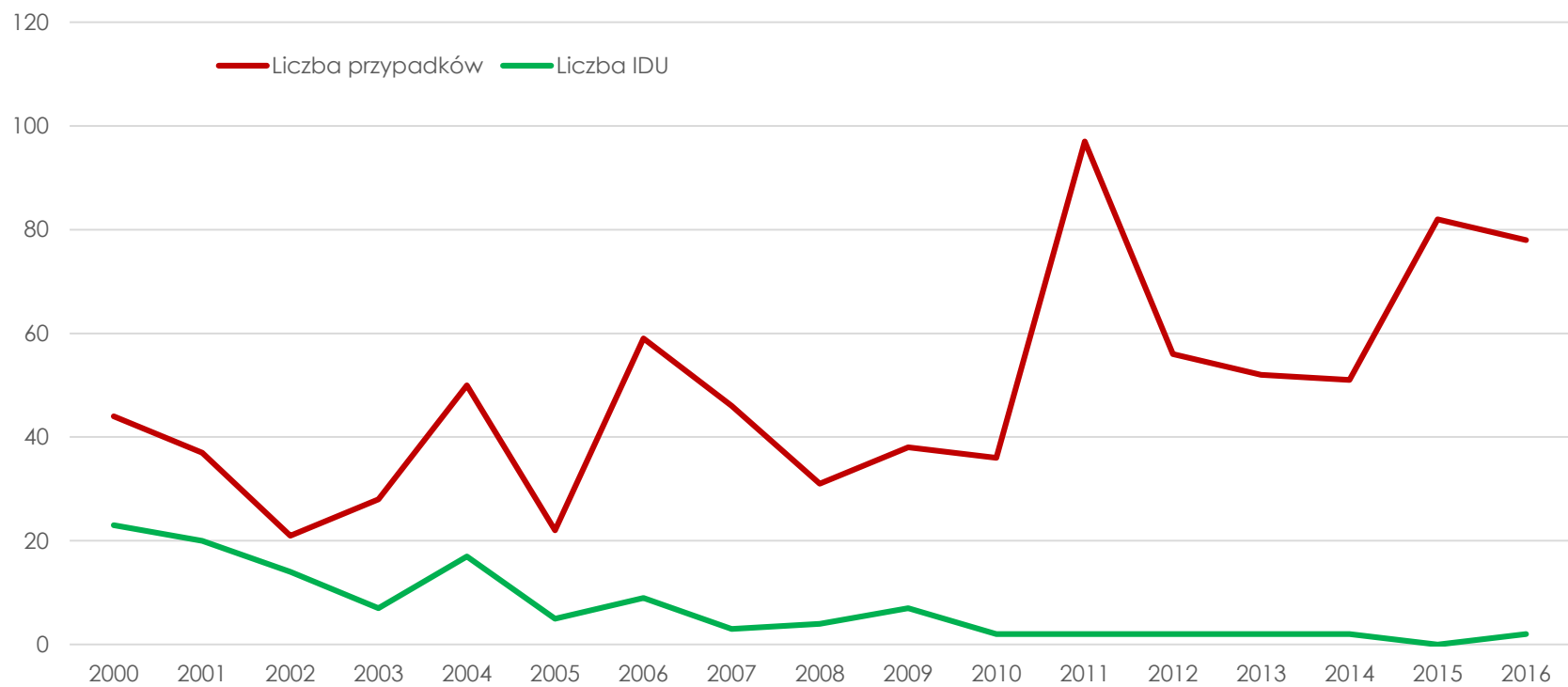
Źródło: Pomorskie Centrum Zdrowia Publicznego, Gdańsk, 2017

Zgony z powodu narkotyków (ICD 10)

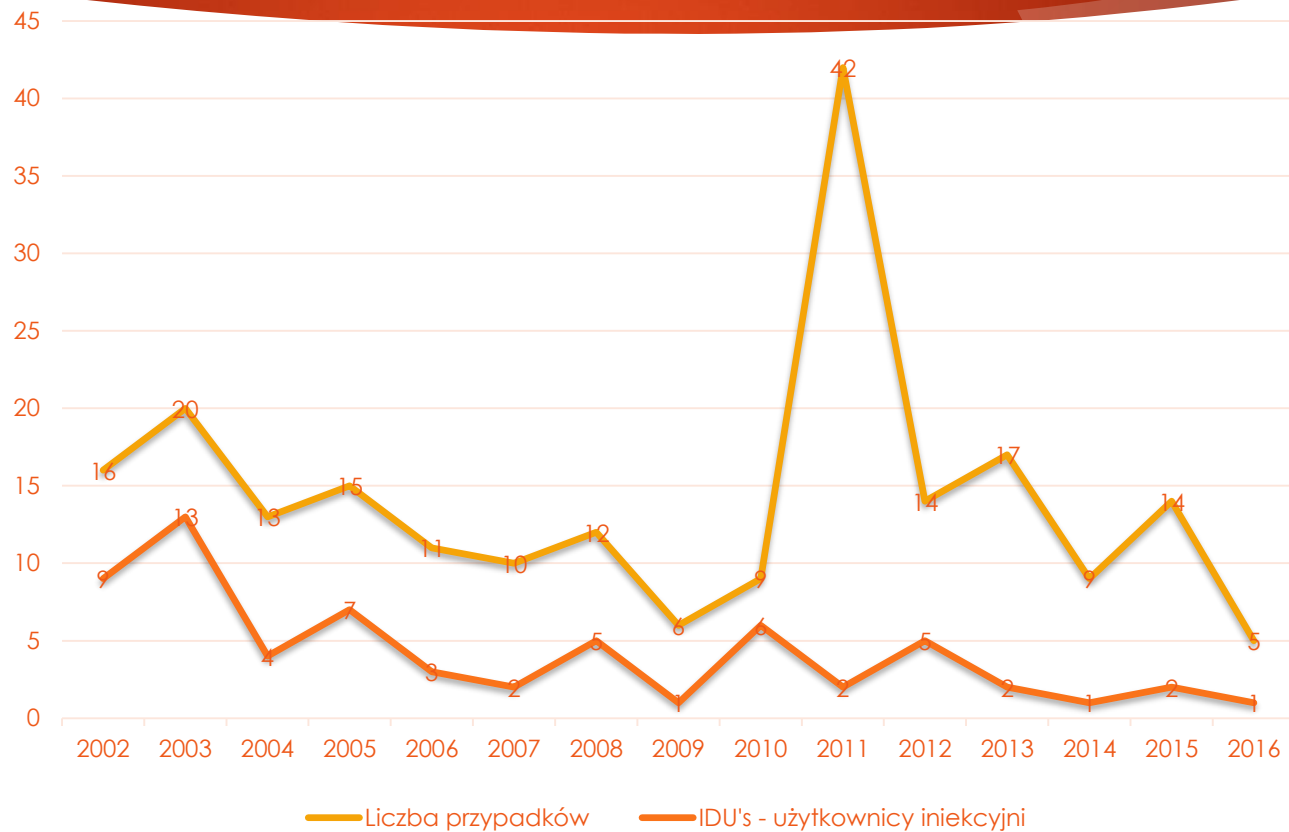
Źródło: Zakład Medycyny Sądowej w Gdańsku, 2011; NFP, 2016

Nowe zakażenia wirusem HIV - pomorskie

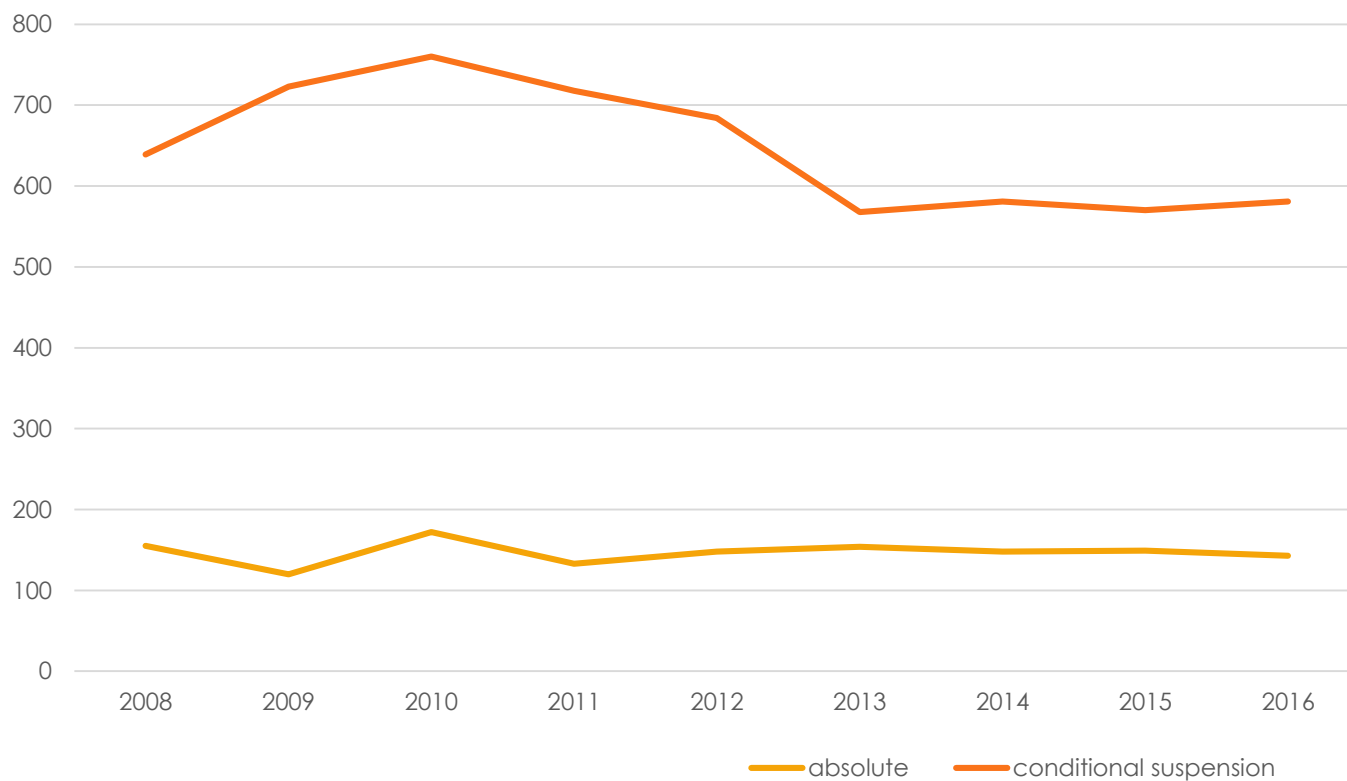
Źródło: Państwowy Zakład Higieny, 2017

Nowe zachorowania na AIDS - pomorskie

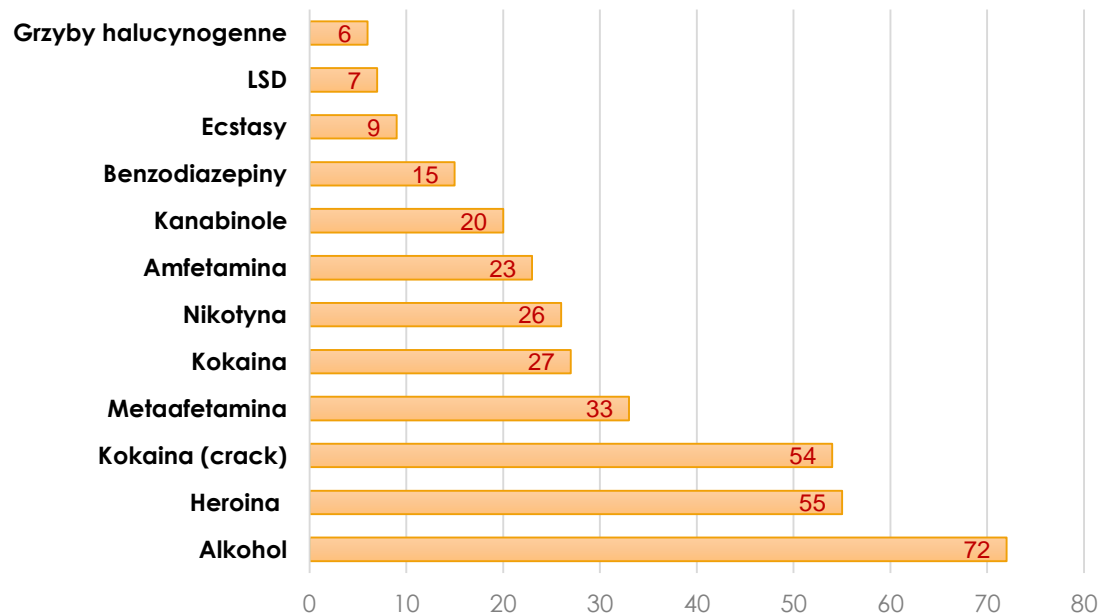
Źródło: Państwowy Zakład Higieny, 2017

Przestępstwa w woj. pomorskim z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii

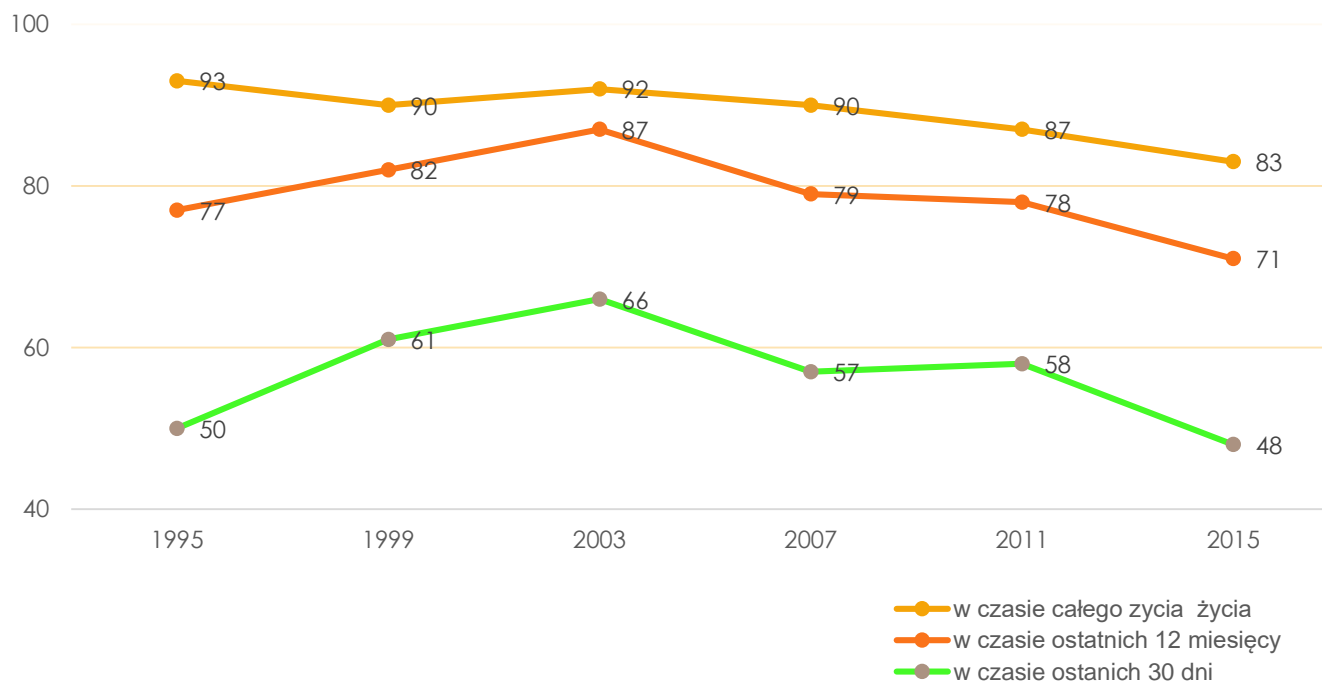

Źródło: Home Office, 2017

Ranking szkodliwości substancji psychoaktywnych min - max

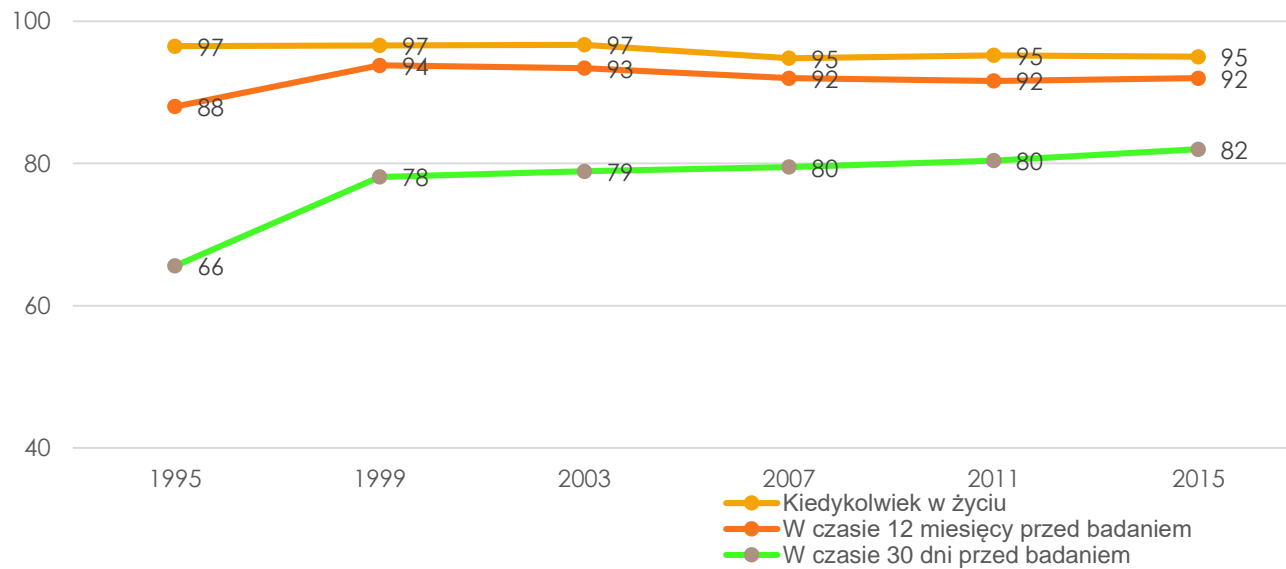

Picie napojów alkoholowych wśród uczniów 15 -16 letnich

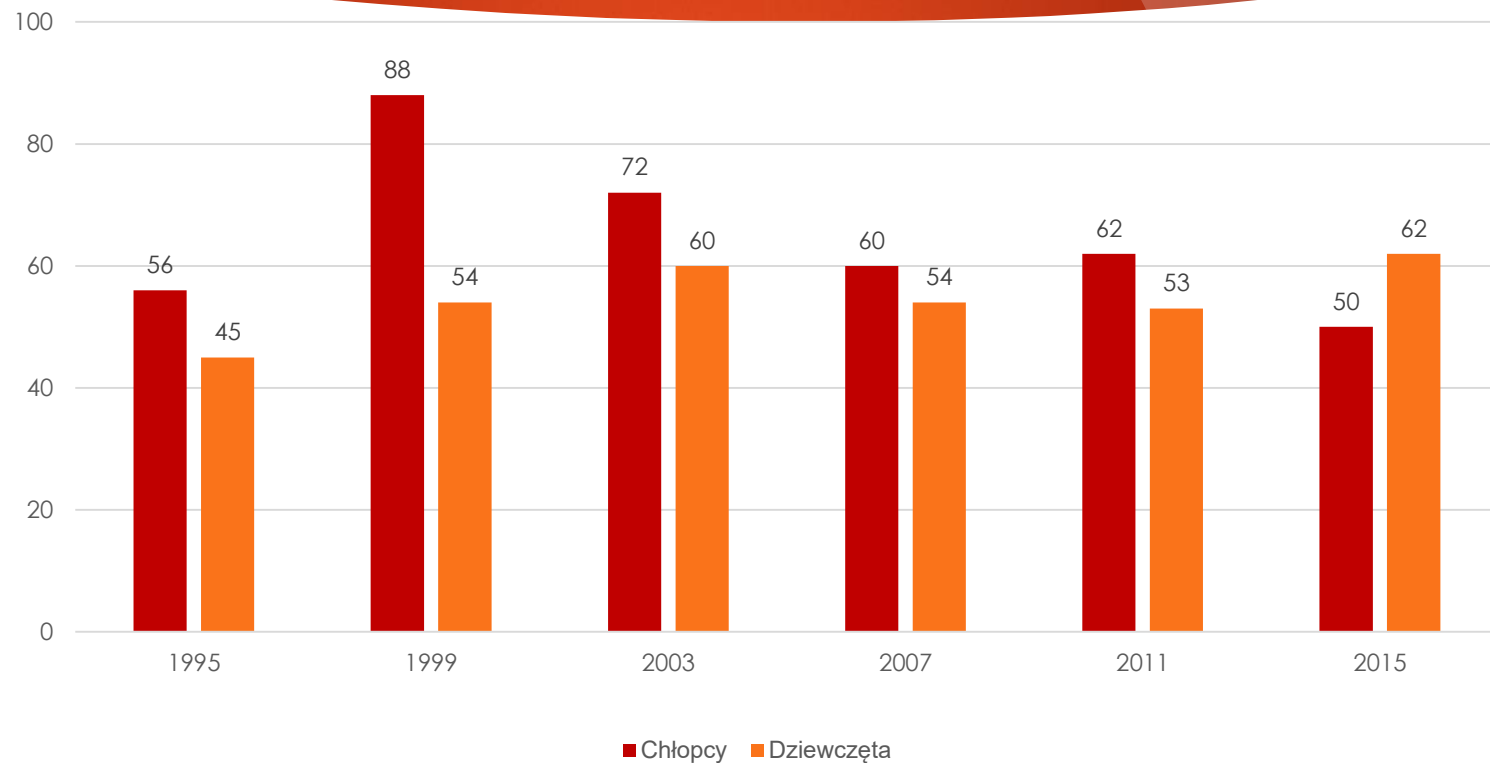
Źródło: ESPAD, Gdańsk 2015

Picie napojów alkoholowych wśród uczniów 17 -18 letnich

Źródło: ESPAD, Gdańsk 2015

Picie napojów alkoholowych w czasie ostatnich 30 dni wśród chłopców i dziewcząt (15-16 letnich)

Źródło: ESPAD, Gdańsk 2015

Co piją dorośli?

Konsumenci:

- ▶ napojów spirytusowych 69%
- ▶ wina 64%
- ▶ piwa 75%

Wzory konsumpcji napojów alkoholowych

▶ Tylko napoje spirytusowe	8,5%
▶ Tylko wino	7,7%
▶ Tylko piwo	10,0%
▶ Spirytusowe i wino	8,4%
▶ Spirytusowe i piwo	17,6%
▶ Wino i piwo	13,5%
▶ Spirytusowe, wino, piwo	34,2%

(5% deklaruje picie bimbrow, 12% wina domowego)

Średnia częstotliwość picia napojów alkoholowych w ciągu roku

Napoje spirytusowe	34 razy
Wino	18 razy
Piwo	67 razy

Średnia wielkość konsumpcji przy jednej okazji

Napoje spirytusowe	180 ml
Wino	180 ml
Piwo	670 ml

Kiedy pijemy

weekendy	65%
dni powszednie	4%
trudno powiedzieć	31%

Picie codzienne:

napoje spirytusowe	0,7%
wino	0,4%
piwo	2,9%

Okazje picia napojów alkoholowych

Wódka:

- ▶ spotkania towarzyskie 34%
- ▶ imieniny bądź urodziny 33%
- ▶ święta (Wielkanoc, Boże Narodzenie) 8%
- ▶ bez żadnej okazji 7%

Wino

- ▶ imieniny lub urodziny 21%
- ▶ spotkania towarzyskie 20%
- ▶ Święta (Wielkanoc, Boże Narodzenie) 15%
- ▶ inne okoliczności 15%

Piwo

- ▶ bez żadnej specjalnej okazji 42%
- ▶ spotkania towarzyskie 34%
- ▶ Imieniny, urodziny 5%

Gdzie pijemy alkohol?

mieszkanie prywatne

- 61% osób pijących piwo,
- 70% osób pijących wódkę,
- 80% pijących wino

lokale gastronomiczne

- 12% piwo,
- 13% wino,
- 14% wódkę

na wolnym powietrzu

- 6% wino,
- 15% wódkę,
- 28% piwo

Z kim pijemy?

	wódka	wino	piwo
sam	2%	2%	19%
z rodziną	53%	67%	34%
ze znajomymi	62%	45%	53%
z nieznanymi	2%	2%	0,3%

Największe spożycie - kobiety

- ▶ 18-29 i 30-39 lat,
- ▶ panny,
- ▶ wykształcenie wyższe i średnie
- ▶ mieszkanki miast o wielkości 50-500tys i powyżej 500 tys.
- ▶ uczące się, studiujące
- ▶ pracujące jako pracownice umysłowe bez wyższego wykształcenia,
- ▶ nie deklarujące się jako wierzące i praktykujące,
- ▶ lepiej oceniające swoją sytuację materialną

Największe spożycie - mężczyźni

- ▶ 30-39 lat i 40-49 lat,
- ▶ wykształcenie zasadnicze zawodowe,
- ▶ robotnicy
- ▶ niewykwalifikowani,
- ▶ mieszkający w miastach od 50-500tys.
- ▶ rozwiedzeni i kawalerowie
- ▶ nie deklarujący się jako wierzący i praktykujący,
- ▶ gorzej oceniający swoją sytuację materialną

Przekraczanie limitów

W czasie ostatniej konsumpcji alkoholu limit niskiego ryzyka szkód przekroczyło

- **33% kobiet**
- **70% mężczyzn**

Współpraca wielosektorowa na poziomie Województwa Pomorskiego

Zasoby – Leczenie uzależnień narkotykowych

- ▶ Detoksykacja 3 Oddziały
- ▶ Leczenie ambulatoryjne 10 Poradni
- ▶ Leczenie stacjonarne 9 Ośrodków
(190 miejsc)
- ▶ Program Leczenia Substytucyjnego WOTU
70 pacjentów
- ▶ Hostele i mieszkania readaptacyjne
(Gdańsk, Miastko, Jastrzębia Góra, Gajki)
- ▶

Zasoby – Leczenie uzależnień alkoholowych

- ▶ Detoksykacja 3 Oddziały
- ▶ Leczenie ambulatoryjne 26 Poradni
- ▶ Oddziały Dienne 8 Oddziałów
- ▶ Leczenie stacjonarne 7 Ośrodków

Polityka Samorządu Województwa w przeciwdziałaniu alkoholizmowi i narkomanii

Zmierza do ograniczenia rozpowszechnienia używania alkoholu i narkotyków oraz związanych z tym problemów poprzez systemowe podejście oraz koordynację działań jednostek i podmiotów organizacyjnych miejskich, WOTU oraz instytucji współpracujących.

Zakłada:

- Integrację instytucji, służb i organizacji zobowiązanych do realizacji zadań (współpraca wielosektorowa).
- Integrację działań i środków podejmowanych w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom.
- Wydatkowanie środków finansowych na realizację zadań zgodnie z określonymi potrzebami.

Polityka Samorządu Województwa w przeciwdziałaniu alkoholizmowi i narkomanii

Strategię Wojewódzką wyznaczają:

- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Alkoholizmowi, Narkomanii – poziom wojewódzki
- Lokalne (Miejskie, Gminne) Programy Przeciwdziałania Uzależnieniom

Zadania programów na poziomie wojewódzkim i lokalnym są kompatybilne oraz dostosowane do aktualnych potrzeb mieszkańców.

Obszary realizacji programów

Programy są realizowane w 5 obszarach (działy programu)

1. Profilaktyka.
2. Leczenie, rehabilitacja i ograniczenie szkód zdrowotnych.
3. Postrehabilitacja i pomoc socjalna.
4. Ograniczanie popytu.
5. Koordynacja, monitoring i ewaluacja.

Efekt polityki województwa pomorskiego

- Zahamowanie tempa wzrostu popytu na alkohol i narkotyki.
- Optymalizacja działań na rzecz leczenia, rehabilitacji oraz ograniczania szkód zdrowotnych.
- Redukcja nawrotów oraz poprawa jakości życia osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych.
- Zintegrowanie środowisk i działań na rzecz ograniczenia zjawiska alkoholizmu i narkomanii.

Dziękuję za uwagę

j.sekiewicz@wotu.pl tel. 663 995 957